

Για το EMILIE

Το πρόγραμμα EMILIE ερευνά τις εμπειρίες μετανάστευσης και κοινωνικής ένταξης σε εννέα κράτη- μέλη της Ε.Ε. και προσπαθεί να απαντήσει στην λεγόμενη «αρίση της πολυπολιτισμικότητας» η οποία πλήττει σήμερα την Ευρώπη. Το πρόγραμμα EMILIE ερευνά τις προκλήσεις που θέτει η διαφορετικότητα της μετανάστευσης σε τρεις σημαντικούς τομείς:

- ◇ Εκπαίδευση
- ◇ Διακρίσεις στον εργασιακό χώρο
- ◇ Δικαιώμα ψήφου και πολιτική συμμετοχή

Το πρόγραμμα EMILIE επικεντρώνεται σε συζητήσεις αξιών και στόχος του είναι να προσδιορίσει την ευρωπαϊκή διάσταση της κοινωνικής ένταξης και της πολιτισμικής διαφορετικότητας των μεταναστευτικών πληθυσμών.

Στόχοι του προγράμματος:

- ◇ Να ερευνήσει τις προκλήσεις της πολιτισμικής διαφορετικότητας των μεταναστευτικών πληθυσμών και τους τρόπους με τους οποίους τα διαφορετικά κράτη- μέλη τις αντιμετωπίζουν.
- ◇ Να συγκρίνει τις εμπειρίες, τις πολιτικές και το δημόσιο λόγο για θέματα αξιών ανάμεσα στις χώρες που μελετά.
- ◇ Να ενισχύσει την επικοινωνία με την πολιτική κοινότητα και την κοινωνία των πολιτών προκειμένου να επισημάνει τις κατάλληλες πολιτικές και τις αξίες που τις ενισχύουν.
- ◇ Να προτείνει εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές που ανταποκρίνονται στις εκπαιδευτικές, νομικές και πολιτικές προκλήσεις που θέτει η μετανάστευση.

Βέλγιο
Δανία
Γαλλία
Γερμανία
Ελλάδα
Λετονία
Πολωνία
Ισπανία
Μεγάλη Βρετανία

Η ομάδα του EMILIE

Συντονιστής του προγράμματος: Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής, ELIAMEP, Αθήνα, Ελλάδα: Δρ. Άννα Τριανταφυλλίδου, Δρ. Ρουμπίνη Γρώπα

Συνεργάτες του προγράμματος:

Κέντρο για την Μελέτη της Εθνικής ταυτότητας και της Ιθαγένειας, Πανεπιστήμιο του Μπρίστολ, Μεγάλη Βρετανία: Καθηγητής Tariq Modood, Δρ. Nasar Meer

Εθνικό Ίδρυμα Δημογραφικών Μελετών (INED), Παρίσι, Γαλλία: Δρ. Πάτρικ Σιμον, Δρ. Valerie Sala Pala

Σχολή Πολιτιστικών Μελετών, Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Viadrina, Φρανκφούρτη/Oder, Γερμανία: Καθηγητής Werner Schiffauer, Δρ. Frauke Miera

Κέντρο Εθνικών και Μεταναστευτικών Σπουδών (CEDEM), Πανεπιστήμιο της Λιέγης, Βέλγιο: Καθηγητής Marco Martiniello, Δρ. Hassan Bousetta, κα. Laure-Anne Bernés

Τμήμα Πολιτικών και Κοινωνικών επιστημών, Πανεπιστήμιο Pompeu Fabra, Βαρκελώνης, Ισπανία: Καθηγητής Ricard Zapata Barrero
Λετονικό Κέντρο για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, Ρίγα, Λετονία: Δρ. Ilze Brands Kehris

Κέντρο Δημοσιογραφικών Πανεπιστημιακών Σπουδών, Πανεπιστήμιο του Άαρχους, Δανία: Δρ. Per Mouritsen, Δρ. Tore Vincents Olsen

Κέντρο Διεθνών Σχέσεων, Βαρσοβία, Πολωνία: Καθηγήτρια Krystyna Iglicka

Επικοινωνία

Για πληροφορίες σχετικά με το πρόγραμμα EMILIE:

Δείτε στο τμήμα Ερευνητικά Προγράμματα στην ιστοσελίδα του συντονιστή: www.eliamep.gr

Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής (ELIAMEP)
Βασ. Σοφίας 49,
106 76 Αθήνα, Ελλάδα
Τηλ. 210 7257110-1
Φάξ 210 7257114

Επικοινωνήστε με την συντονίστρια του προγράμματος
Δρ. Άννα Τριανταφυλλίδου
Email: anna@eliamep.gr

EMILIE

Μια Ευρωπαϊκή προσέγγιση στο θέμα της πολυπολιτισμικής ιδιότητας του πολίτη: Νομικές, πολιτικές και εκπαιδευτικές προκλήσεις

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Έρευνας και Τεχνολογίας, 6ο Πρόγραμμα Πλαίσιο, Προτεραιότητα 7
Ιδιότητα του Πολίτη και Διακυβέρνηση

Ο σκοπός της έρευνάς μας

Το EMILIE είναι ένα διεπιστημονικό ερευνητικό πρόγραμμα που απαντά στην σημερινή κρίση της πολυπολιτισμικότητας και στην έλλειψη ενός κοινού Ευρωπαϊκού πλαισίου μελέτης και ανάλυσης των σχετικών θεμάτων.

ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ ΕΝΝΕΑ ΕΤΑΙΡΟΥΣ ΑΠΟ ΕΝΝΕΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΧΩΡΕΣ (ΒΕΛΓΙΟ, ΓΑΛΛΙΑ, ΓΕΡΜΑΝΙΑ, ΔΑΝΙΑ, ΕΛΛΑΔΑ, ΛΕΤΟΝΙΑ, ΠΟΛΩΝΙΑ, ΙΣΠΑΝΙΑ, ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ). ΚΑΘΕΜΙΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΑΥΤΕΣ ΣΥΝΕΙΣΦΕΡΕΙ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗ ΔΙΚΗ ΤΗΣ ΙΔΙΑΙΤΕΡΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΤΟ ΘΕΜΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ, ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΩΝ ΕΚΕΙΝΩΝ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΣΕ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΜΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ.

Μετά από τη σχετική ανάδειξη των θεωρητικών συζητήσεων σχετικά με την πολυπολιτισμική υπηκοότητα και τις εξελίξεις στην πολιτική της πολυπολιτισμικότητας στην δεκαετία του 1990, σήμερα παρατηρούμε μια αλλαγή κατεύθυνσης. Αυτή η κρίση της πολυπολιτισμικότητας έρχεται σε μια εποχή αυξανόμενης πίεσης στα θέματα ασφάλειας ως αποτέλεσμα των γεγονότων της 11ης Σεπτεμβρίου, των τρομοκρατικών επιθέσεων στο Λονδίνο και τη Μαδρίτη και των συνεπειών τους.

Σε αυτό το πλαίσιο, τα υπάρχοντα μοντέλα, οι πολιτικές ενσωμάτωσης των μεταναστών και η προσαρμογή της πολιτισμικής, θρησκευτικής και εθνικής διαφορετικότητας τίθενται υπό αμφισβήτηση. Οι κυβερνήσεις των «παλαιών» χωρών υποδοχής μεταναστών όπως η Μεγάλη Βρετανία, η Γαλλία, το Βέλγιο ή η Δανία τείνουν να υιοθετήσουν προσεγγίσεις αφομοίωσης για να αντισταθμίσουν τις προηγούμενες πολιτικές πολιτισμικής διαφορετικότητας, τις οποίες θεωρούν (σχετικά) αποτυχημένες.

Για τις «νέες» χώρες υποδοχής όπως η Ελλάδα ή η Ισπανία, αλλά και για κάποιες «παλαιές» χώρες υποδοχής, όπως η Γερμανία, είναι δύσκολο να υιοθετήσουν μια πολυπολιτισμική προσέγγιση ακόμα και αν οι πολιτικές ελίτ αναγνωρίζουν την ανάγκη για την ένταξη των μεταναστών.

Η κατάσταση είναι ακόμα πιο περίπλοκη στα νέα κράτη-μέλη, όπως η Πολωνία, τα οποία βρίσκονται υπό διπλή πίεση, αφενός γιατί πρέπει να αναγνωριστεί η μετάβαση από χώρα αποστολής σε χώρα υποδοχής μεταναστών και αφετέρου, να εισάγουν όλες τις απαραίτητες διατάξεις για τον περιορισμό της μετανάστευσης, αποφεύγοντας όμως την πολιτικοποίηση του ζητήματος.

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει τη μελέτη μιας Βαλτικής χώρας (Λετονία) όπου μερικοί από τους κατοίκους που ζούσαν εκεί και πριν την ανεξαρτησία έχουν προσδιοριστεί ως «μετανάστες». Αυτό το γεγονός έχει νομικές και κοινωνιολογικές επιπτώσεις και θέτει σύνθετα προβλήματα αναφορικά με την προσαρμογή και ενσωμάτωση της διαφορετικότητας στην κοινωνία.

Σε εμπειρικό και πολιτικό επίπεδο, το EMILIE στοχεύει να προβάλλει την αμφιθυμία της μεταναστευτικής ενταξιακής πολιτικής στην Ευρώπη σήμερα και τις σημαντικότερες προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Σε θεωρητικό επίπεδο το πρόγραμμα EMILIE υποστηρίζει ότι η συζήτηση για την ένταξη της διαφορετικότητας, την πολυπολιτισμικότητα και την ιδιότητα του πολίτη στο πλαίσιο αυτό πρέπει να λάβει υπόψη το τοπικό πλαίσιο κάθε φορά, και να αναπτύξει νέες θεωρητικές προσεγγίσεις που να επικεντρώνονται στο ευρωπαϊκό περιβάλλον. Πρέπει ιδιαίτερα να ληφθεί υπόψη ότι στην Ευρώπη οι προκλήσεις της πολυπολιτισμικότητας αφορούν κυρίως στην επιτυχή ένταξη και συμμετοχή των Μουσουλμάνων μεταναστών και κατοίκων στις ευρωπαϊκές κοινωνίες.

Το πρόγραμμα EMILIE τονίζει τον δημόσιο διάλογο και τις προσεγγίσεις για την ένταξη της πολιτισμικής διαφορετικότητας σε εθνικό επίπεδο ενώ ταυτόχρονα, εξετάζει κατά πόσον ορισμένες συζητήσεις, πολιτικές, ζητήματα και καλές πρακτικές έχουν μια ευρωπαϊκή διάσταση.

Ζητήματα υπό μελέτη

Το πρόγραμμα EMILIE περιλαμβάνει την σύντομη παρουσίαση των διαστάσεων της μετανάστευσης σε καθμία από τις εννέα χώρες της ΕΕ υπό μελέτη, καθώς και μια κριτική ανασκόπηση του δημόσιου διαλόγου στις χώρες αυτές σχετικά με την κοινωνική ένταξη και την πολυπολιτισμικότητα.

Η εμπειρική έρευνα επικεντρώνεται σε τρεις τομείς: (α) στις εκπαιδευτικές προκλήσεις που θέτει η διαφορετικότητα της μετανάστευσης, συμπεριλαμβανομένων των πολυπολιτισμικών και των θρησκευτικών σχολείων,

(β) στις νομικές προκλήσεις με ειδική αναφορά στην προστασία από τις διακρίσεις στον εργασιακό χώρο, και

(γ) στις πολιτικές προκλήσεις ειδικότερα όσον αφορά το δικαίωμα ψήφου και την πολιτική συμμετοχή των μεταναστών.

Οι εμπειρικές μελέτες στηρίζονται στην εθνογραφική προσέγγιση ενσωματώνοντας όμως ποιοτικά και ποσοτικά στοιχεία. Στην ερευνητική διαδικασία εντάσσονται και δραστηριότητες διάδοσης της γνώσης καθώς και αλληλεπίδραση με το μη επιστημονικό κοινό.

Θα προσπαθήσουμε να προσδιορίσουμε κατά πόσον η κάθε χώρα προσφέρει ένα ιδιαίτερο «μοντέλο» ένταξης μεταναστών και σε ποιες αξίες βασίζεται αυτό το μοντέλο. Θα συγκρίνουμε επίσης τις κύριες συζητήσεις αξιών καθώς και τις προσλαμβανόμενες συγκρούσεις αξιών στις υπό μελέτη χώρες. Το πρόγραμμα θα προσδιορίσει τις ευρωπαϊκές διαστάσεις της ανσωμάτωσης της διαφορετικότητας (συζητήσεις αξιών, σημεία τριβής, καλές πρακτικές) και θα εκπονήσει ένα εμπειρικό θεμελιωμένο θεωρητικό μοντέλο πολυπολιτισμικότητας, προσφές στην ευρωπαϊκή εμπειρία. Αυτό το μοντέλο στοχεύει να συμβάλλει στις τρέχουσες συζητήσεις δίνοντας μια απάντηση στις προκλήσεις και στις ευκαιρίες που θέτει η διαφορετικότητα της μετανάστευσης.